

Ručení

Dluh, jenž je již splatný a dlužník již byl vyzván k jeho splnění, může být rovněž zajištěn ručením, protože jde o „platný“ dluh ve smyslu ustanovení § 2019 odst. 1 o. z., jenž dosud nezanikl, takže je co skrze ručení zajišťovat. Přitom nelze vyloučit, že dlužník dluh bude plnit i po vzniku ručení, i když je v prodlení, a za takových okolností zajištění dluhu ručením pomine. Ručení plní svoji funkci až do zániku jím zajištěného dluhu, takže může vzniknout rovněž až do zániku dluhu. Ke vzniku ručení může dojít i dodatečně, jestliže peněžitý dluh je již splatný a dlužník už byl vyzván k plnění.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 20 Cdo 2644/2022-131 ze dne 15.11.2022)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné Ferona, a.s., se sídlem v P., zastoupené JUDr. A.J., advokátkou se sídlem v P., proti povinnému M. B., narozenému dne XY, bytem XY, zastoupenému Mgr. M.B., advokátem se sídlem v P., za účasti manželky povinného H. B., narozené dne XY, bytem XY, zastoupené Mgr. J.K., advokátem se sídlem v P., pro 7 270 372,73 Kč, vedené u Okresního soudu v Náchodě pod sp. zn. 7 EXE 160/2017, o dovolání manželky povinného proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. ledna 2022, č. j. 25 Co 281/2021-107, tak, že dovolání manželky povinného se zamítá.

Z odůvodnění:

1. Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 31. 1. 2022, č. j. 25 Co 281/2021-107, potvrdil usnesení Okresního soudu v Náchodě ze dne 4. 2. 2021, č. j. 7 EXE 160/2017-78, ve znění oprávněného usnesení ze dne 24. 9. 2021, č. j. 7 EXE 160/2017-99, kterým byl zamítnut návrh manželky povinného na zastavení exekuce. Odvolací soud uvedl, že exekučním titulem v dané věci je notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný dne 17. 10. 2014 JUDr. F. B., notářem se sídlem v Praze, pod sp. zn. N 381/2014, NZ 358/2014 – dále jen „notářský zápis“. Shodně se soudem I. stupně dospěl k závěru, že skutečnost, že v části první, za druhé, notářského zápisu povinný a Ing. Karel Štěpánský prohlásili, že jako společní a nerozdílní dlužníci (ručitelé) uznávají společný a nerozdílný dluh vůči společnosti Ferona, a. s., v celkové výši 7 270 372,73 Kč co do důvodu i výše a zavazují se uvedený dluh uhradit do 1. 9. 2017, pokud dluh neuhradí dlužník (společnost OCELTECH, s. r. o. – dále jen „dlužník“), je řádným vymezením ručitelského závazku. V době sepsání notářského zápisu již pohledávka oprávněné vůči dlužníkovi existovala, byla splatná a povinný v notářském zápisu prohlásil, že byl vyzván k plnění dle ručitelské smlouvy. Námitka manželky povinného o tom, že jde-li o prohlášení povinného v notářském zápisu, nejde o klasický ručitelský závazek, neboť povinný se zavázal dluh splnit do 1. 9. 2017, pokud do 1. 9. 2017 neuhradí oprávněné dluh samotný dlužník, a proto měla oprávněná při podání exekučního návrhu doložit splnění podmínky (že dlužník dluh neuhradil) v souladu s ustanovením § 43 odst. 2 zákona č. [120/2001](#) Sb., exekuční řád – dále jen „ex. řád“, nebyla shledána důvodnou. Z notářského zápisu, jehož účastníkem dlužník ani nebyl, totiž neplyne, že dlužník i povinný měli oba povinnost uhradit dluh do 1. 9. 2017, ale je v něm ujednáno, že povinný měl dluh oprávněné zaplatit nejpozději do 1. 9. 2017, pokud dluh předtím neuhradil dlužník. Na základě výše uvedeného odvolací soud nepřisvědčil ani námitce manželky povinného o materiální nevykonatelnosti exekučního titulu z důvodu nejasného určení doby plnění.

2. Proti usnesení odvolacího soudu podala manželka povinného dovolání. Namítá, že napadené usnesení odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která dosud v rozhodovací praxi dovolacího soudu nebyla řešena, „zda může jít o ručitelský závazek, když dlužník i ručitel mají povinnost plnit do stejného okamžiku?“. Dovolatelka je přesvědčena, že v notářském zápise se povinný s Ing. K.Š. zavázal jako ručitel uhradit oprávněné dluh za splnění podmínky, kterou je neuhrazení dluhu dlužníkem, přičemž termín plnění povinného a dlužníka byl sjednán na stejný den (1. 9. 2017). Proto se v dané věci nemůže jednat o ručitelský závazek povinného, když jako ručitel neměl stanovenou dodatečnou lhůtu k plnění v případě, že do 1. 9. 2017 dluh neuhradí sám dlužník. Jde tak o závazek podmíněný, jehož splnění je nutno v exekučním řízení prokázat dle zákona. S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 2. 2015, sp. zn. 31 Cdo 2184/2013, a ze dne 30. 7. 2014, sp. zn. 21 Cdo 639/2014, dále uvádí, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu v otázce posouzení, „zda při rozhodování o nařízení exekuce musí oprávněný doložit/prokázat splnění podmínky již při podání návrhu na nařízení exekuce, a to způsobem v zákoně uvedeným či nikoli?“. Odvolací soud se také dopustil extrémního nesouladu mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů, z nichž vyvodil nesprávné právní závěry. Provedené důkazy hodnotil pouze částečně a nikoli v jejich celku, z listinných důkazů si vybral pouze pasáže shodné se závěrem, kterého chtěl dosáhnout a vůbec se nezabýval námitkami dovolatelky, čímž postupoval protiústavně. Dovolatelka navrhla, aby dovolací soud zrušil napadené usnesení odvolacího soudu i soudu I. stupně a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

3. Oprávněná ve vyjádření k dovolání uvedla, že se zcela ztotožňuje s napadeným rozhodnutím a jeho závěrem o tom, že v dané věci jde o ručitelský závazek povinného a lhůta k plnění do 1. 9. 2017 byla v exekučním titulu stanovena pro ručitele a nikoli pro dlužníka. Má za to, že dovolání manželky povinného není přípustné, neboť ani jedna z dovolatelkou formulovaných otázek nevyplývá ze zjištěného skutkového stavu a jejich zodpovězení tak s předmětnou věcí nikterak nesouvisí. Navrhla, aby dovolací soud dovolání odmítl, případně zamítl, a aby oprávněné přiznal náhradu nákladů dovolacího řízení.

4. Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (srov. Čl. II bod 2 zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) – dále jen „o. s. ř.“. Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť napadené usnesení závisí na posouzení právní otázky, zda ke vzniku ručení může dojít i dodatečně, jestliže peněžitý dluh je již splatný a dlužník už byl vyzván k plnění, která dosud nebyla v judikatuře dovolacího soudu vyřešena, přezkoumal napadené usnesení ve smyslu § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání manželky povinného není důvodné.

5. V projednávané věci z notářského zápisu jasně vyplývá, že vymáhaný dluh je již po splatnosti ve vztahu k dlužníku i k ručitelům (viz insolvenční řízení na společnost OCELTECH, s.r.o. – část první bod 3. notářského zápisu) a stanovuje se jím lhůta k plnění ručitelům. „Podmínka“ uvedená v části druhé článku V. notářského zápisu, že ručitelé nemusí do stanoveného data plnit, jestliže dluh splnil dlužník, podle svého směřování a obsahu není „podmínkou“ ve smyslu ustanovení § 43 odst. 2 ex. řádu, ale deklarácí, že ručitelé nemusí dluh splnit, pokud již byl dříve splněn samotným dlužníkem. Jestliže odvolací soud uskutečnil tento závěr, nelze mu ničeho vytknout. Jeho vývod v tomto směru je i dovolacímu soudu z obsahu notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti zřejmý; proto se dovolací soud nedomnívá, že by odvolací soud při formulování tohoto úsudku „provedené důkazy hodnotil pouze částečně a nikoli v jejich celku, z listinných důkazů si vybral pouze pasáže shodné se

závěrem, kterého chtěl dosáhnout.“ Judikatura, na kterou dovolatelka odkazuje ohledně doložení splnění podmínky podle ustanovení § 43 odst. 2 ex. řádu s tím, že oprávněná řádně nedoložila splnění podmínky, je tedy s ohledem na shora uvedené nepřipadná. Z týchž důvodů se jeví jako nepodstatná rovněž otázka dovolatelky, „zda může jít o ručitelský závazek, když dlužník i ručitel mají povinnost plnit do stejného okamžiku?“.

6. Dovolání manželky povinného však lze skrze jeho kontext vyložit i tak, že dovolací soud má posoudit právní otázku, zda ke vzniku ručení může dojít i dodatečně, jestliže peněžitý dluh je již splatný a dlužník už byl vyzván k plnění. Při vyřešení této právní otázky je na místě vyjít z ustanovení § 2019 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku – dále jen „o. z.“, podle něhož ručení předpokládá platný dluh dlužníka; ručení lze poskytnout i pro dluhy budoucí nebo podmíněné, jakož i za soubor dluhů určitého druhu vznikajících dlužníku v určité době nebo soubor různých dluhů z téhož právního důvodu. Z tohoto ustanovení se a contrario podává, že dluh, jenž je již splatný a dlužník již byl vyzván k jeho splnění, může být rovněž zajištěn ručením, protože jde o „platný“ dluh ve smyslu ustanovení § 2019 odst. 1 o. z., jenž dosud nezanikl, takže je co skrze ručení zajišťovat. Přitom nelze vyloučit, že dlužník dluh bude plnit i po vzniku ručení, i když je v prodlení, a za takových okolností zajištění dluhu ručením pomine. Ustanovení § 2021 odst. 1 o. z. (podle něhož věřitel má právo požadovat splnění na ručiteli, nesplnil-li dlužník v přiměřené lhůtě dluh, ač jej k tomu věřitel v písemné formě vyzval. Výzvy není třeba, nemůže-li ji věřitel uskutečnit nebo je-li nepochybné, že dlužník dluh nesplní) se použije jen na ty případy ručení, kdy k výzvě dlužníka k plnění ještě nedošlo, případně pokud tato okolnost nebyla ručiteli v době vzniku ručení známa. Toto ustanovení však není na místě vyložit jako zápočet pro zajištění již splatného dluhu ručením, byl-li již dlužník k plnění vyzván. Mimo jiné i proto, že podle ustanovení § 2026 odst. 1 o. z. ručení zaniká zánikem dluhu, který zajišťuje. I z tohoto faktu lze dovodit, že ručení plní svoji funkci až do zániku jím zajištěného dluhu, takže může vzniknout rovněž až do zániku dluhu. Ze skutkových okolností zjištěných odvolacím soudem se přitom nepodává, že by vznik ručení byl v daném případě spojen se zneužitím práva. Z právě uvedeného tedy plyne, že ke vzniku ručení může dojít i dodatečně, jestliže peněžitý dluh je již splatný a dlužník už byl vyzván k plnění, přičemž napadené usnesení odvolacího soudu je s tímto závěrem v souladu.

7. Dle výše uvedeného vyplývá, že rozhodnutí odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správné. Protože nebylo zjištěno, že by řízení bylo postiženo některou z vad, uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. nebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání manželky povinného podle ustanovení § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)